

ACC. N:R M. 15415 : 1-9.

Landskap: Skåne ..... Upptecknare: Elisabet Ehrenst
Härad: Ö Gönge ..... Berättare: Pehr Jönsson, Kärnaboda
Socken: Örkened ..... Berättarens yrke: f.d. tvorghandlare
Uppteckningsår: 1960 ..... Född år 1881 i Kravatorp, Örkeneden.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Tillverkning o. försäljning av spån-
korgar. s. 1-9.

(foto a° sid. 9; ny. sakr.).

1.
Min farfar var korgmakaren
Per Björnsson, (1821-1903) Backatorpet, Edleu
och min far var korgmakaren Jöns
Pleson, (1852-1945), Rävatorp. Båda två
var i Danmark och sålde korgar under
somrarna. Hur många resor de gjorde
dit, vet jag inte, de gick över hela
landet. Det gick särskilt bra att sälja
på Jylland, berättade far. Farfar var en av
de första som började handla i Danmark.
Far reste över sist gången 1888. Sedan blev
det förbjudet att sälja spånkorgar i niimit
där. I Danmark sålde de bårkorgar i alla
störlekar. De brukade köpa upp korgar
av andra tillverkare också, om de inte
själva kunde bli tillräckligt stort lager att
sälja. Under vintern hjälpte hela familjen
till med korgtillverkning. Efter 1888 började

vi sälja korgar till en svensk grossist*
i Hamburg. Han ville bara ha 12
bäckkorgar. Eftersom vi nu arbetade
under hela året, kunde vi göra ända
upp till 8000 korgar per år. Vi fick
en krona för 24 st bäckkorgar.

År 1901 reste jag till Tyskland,
eftersom jag både vill se mig om litet
och få penning utanför hemmet. Jag
fick arbete hos en korgmakare från
Örkened, Bengt Nilsson i Schneidemühl.
Jag stannade där bara två år och
älskade sedan ~~att~~ till Örkened. Jag började
nu själv handla med korgar i
minut. Under min första tur be-
sökte jag Sidsra Skåne. Jag sluckade
en kack med bäckkorgar och lock-
korgar till Estor i förväg. Sedan
*Håkan Nilsson från Örkened.

tog jag själva taget dit. Jag gick in
 i en bondgård därifrån och fråga, om
 jag kunde få ställa in min köck
 där, mellan jag sålde i den trakt.
 Jag fick både det jag bad om och
 logi under aderton nätter. Våra
 morgn tog jag på många korgar jag
 kunde bära på ryggen och vandrade
 ut till gårdar och byar. Jag knackade
 på övertull utefter vägen. När den
 första korgen började ta slut, bad
 jag en korgmakare i Örbened och
 skicka mig en ny till Tommelilla.
 Eftersom jag ännu hade några korgar
 kvar, började jag gå mot Tommelilla.
 Första vappelskottet gjorde jag i Hurva,
 och därefter gick jag till en stor
 gård, Märlövad, där jag fick Aosa

i Kalugården. Tidigt följande morgon
gick jag till Åkeröd, varifrån jag tog
tåget direkt till Tommelilla. Där
stannade jag i fjorton dagar.
Men jag kunde sälja för 2-5 kr per
dag, hade jag gjort en gott arbete.
Sedan gick jag hela vägen från
Tommelilla till Orhened, där jag hade
sält alla korgarna. På samma sätt
sälde jag korgar i Skåne under vintern
och smurarna, tills jag 1906 började
söka mig uppåt landet. På Östgöta-
slätten gick det mycket bra att
sälja. Jag gick även på de stora
marknaderna där och sålde. Men
försäljningen kunde variera mycket.
Man var konungen att komma i mycket
god till marknaderna för att få en

bra plats. En gång på marknaderna i
Sjundeå fick jag bara sålt en
någon korg beroende på att jag fick
en dålig plats. — Uppåt landet
kallades jag ofta för "korg kulle".
Jag besökte både Västergötland och
Närke. Det gick mycket lätt att sälja
på slättbygderna där. En gång för-
sökte jag att sälja på Åland, men
folket var i allmänhet så fattigt att
affärerna gick dåligt. Jag reste mycket
snart därifrån och återvände aldrig.
På land har jag besökt Gotland 8-9
gångar. Jag har vandrat över hela ön.
Folket var mycket vänligt där, och
det var inte svårt att få logi på gårdarna.
År 1912 köpte jag en källa i Kalmar
av en äkta västgöta -

Kuulle. Demma kÄrra kunde jag sedan
med mig Överallt. Under 1918
gick det lätt att sälja kegor. På
Hemse marknads på Gotland sålde
jag det året för 550 kr. Det var
på den tiden, då alla priser var
hÖga. Jag kunde alltid upp min
vandring på Gotland så att jag
i god tid kom till GrÖttingebos
marknad. Ofta förde jag med mig
~~se~~ några kÄrre kegor och sedan
jag kunde fött "kassakÄrran" att lasta
på. Jag köpte också upp litet
KÄrranvaror, som jag sålde sam-
tidigt med kegor. Ofta gick
kegfsäljningen lättare ute i
bygderna, om man kunde dylika
varor med sig. Men på marknaden

kunde man råka illa ut, om
polisen såg, så man skulle annat
än egen stillverkning. Där för blev
den försiljningen en slags kurra-
gömmalek med polisen, och man
kunde få packa ~~de~~ upp och packa
ner sina klämsvaror åtskilliga
gånger under en marknad. Sista
gången jag besökte Gotland var
år 1923. - Då var jag gift sedan
länge med en korgmakare, Carolina
Nilson, och vi hade åtta barn.
Alla i familjen även de yngsta
gick hjälpa till med korgtillverkning,
så snart de kunde plöja sticket.
Vi gjorde bäckkorgar, lockkorgar och
torkkorgar, sedan dessa blivit moderna
målning 1914. - På Gotland sålde jag

mest lockbeger och torrkägar.

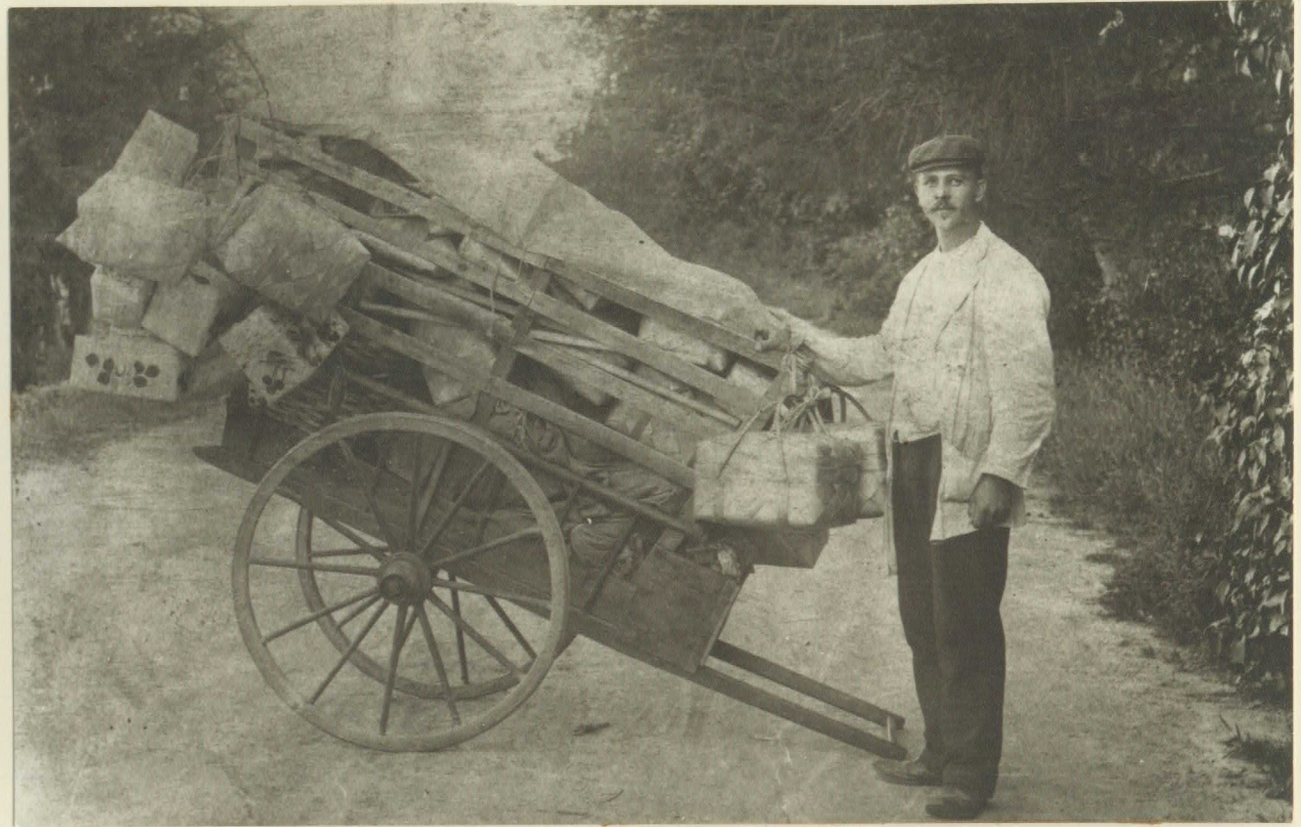
Den vanligtaste färdvägen till
Gotland gick via Kalmar. Någon
gång reste jag till Norrköping från
Visby. Oftast går jag mig i väg
i maj månad och återvände hem
i september, men det hände ibland,
att jag inte reste förän i september
för att kunna komma till stor-
marknaderna på höstarna. Då kom
jag i regel inte hem förän i
november.

År 1925 upplörde jag helt med
både tillverkning i hemmet och
försäljning ^{av korvar}. Jag blev fjärdingsman
i norra Österned.

M. 15415:9.

Inlämn. av Elisabet Ernst
tills. med uppbecken. från
år 1960

FOLKLIVSARKIVET
LUND

"Korgknallen" Pehr Jönsson. i Svennerud, Närke, 1913

neg. arkiv